

Van de Maaskant

Wat arbeidersvrouwen kunnen bereiken. Men kent de verschillende corruptieschandalen waarmee ons land wordt overstroomd, corruptie waarvan uiteindelijk in hoofdzaak het werkende deel van de bevolking de dupe wordt. Dit is niet van vandaag op gisteren bekend. Neen, zij die met Hark of dergelijke instanties te maken hadden, wisten reeds lang dat er iets rot was. Alleen, nu is het dan eindelijk voor een deel aan de openbaarheid prijs gegeven. De nieuw groeiende vrouwenbeweging in ons land waarvan o.a. de Huisvrouwenbond in Enschede en de Alg. Vrouwenbond in Rotterdam deel uit maken, ageerden reeds lang daartegen en men is in Rotterdam als uitvloeisel van deze actie er in geslaagd te bewerkstelligen, dat een aantal arbeidersvrouwen leden van deze bond, voortaan toezicht uitoefenen op de verdeling van de goederen verstrekt door de Hark; terwijl mede door deze actie is verkregen, dat de voedselvoorraden, welke momenteel in verschillende Rotterdamse vemen kans lopen te rotten en te beschimmelen, binnenkort aan de bevolking ter beschikking zullen worden gesteld.

Zie hier, wat huisvrouwen door eigen actie kunnen bereiken. We zijn het er natuurlijk direct over eens, dat het nog maar een heel klein beetje is. Doch het sterkt toch, vooral onder de huisvrouwen, het gevoel van eigen waarde en de wetenschap dat men door zelf iets te doen ook inderdaad iets kan bereiken.

Ingezonden.

De Algemene Arbeidsreserve

Voortgekomen uit de, tijdens de oorlog in kwade reuk staande „werkverruiming”, is deze instelling herdoopt. De meeste arbeiders echter zijn onverbeterlijk en spreken van „steun” en „werkverschaffing”. Het hogere ambtenarencorps is dan ook grotendeels hetzelfde gebleven of heeft jarenlange praktijk gehad bij Maatschappelijk Steun.

De staat heeft voor het weer opgang brengen van de industrie reservisten nodig. Deze arbeiders moeten dan in staat zijn, het hun op te dragen werk te doen en daarvoor is een zeker levenspeil noodzakelijk. Het „wachtgeld”, nu „overbruggingsgeld” genoemd, is dan ook het minimum voor 'n gezin, om niet direct te verhongeren, en dient tevens om 'n al te revolutionaire stemming te voorkomen.

„Niet-valide” arbeiders (zieken en arbeidsongeschikten) en die boven de 66 worden afgevoerd naar Maatschappelijk Steun, waardoor ze aan verpaupering worden prijsgegeven.

De staat beschikt nu over een leger van arbeiders-slaven die overal gezwongen tewerkgesteld kunnen worden, op straffe van inhouding der wettelijke uitkering.

En de toestanden bij de werkobjecten (D.U.W.)? de huisvesting, voeding, hygiëne, loonregeling is schandalig! Na een week van zwaar werk komen de arbeiders thuis met een hongerloon, terwijl regenverlet ook daarvan nog wordt afgetrokken.

Tot eind '45 gold voor de vaststelling der uitkering alleen het verschil in gehuwd of ongetrouwd enz. Nu is er, volgens het oude systeem van „Verdeel en Heeft”, een zodanig onderscheid gemaakt, dat een vakman een paar gulden meer ontvangt dan een los-werkman of iemand met een minder gewaardeerd beroep, b.v. een landarbeider.

De „standaardlonen” zijn door de staat vastgesteld in overleg met de erkende vakbonden, en er zijn categorieën waarvoor dit bruto f 28.80 is, wel-te-verstaan voor volwassenen.

De uitkeringen bedragen ten hoogste 80% van het standaardloon. Dat daarvan nog ziekenfondspremie en loonbelasting afgaat is, volgens den directeur, om de arbeidsreservisten het gevoel te geven, dat ze geen „steun” genieten maar een tijdelijk „overbruggingsgeld”. De arbeiders denken hier anders over.

Opgenomen worden alleen degenen, die niet door „eigen schuld” ontslag hebben gekregen. Deze bepaling maakt, dat zowel arbeiders die gestaakt hebben, als zij die om een of andere reden het

misgenoegen van hun baas wekten, niet voor uitkering in aanmerking komen.

Overgeleverd aan „gunsten” en willekeur van „werkgever” en staat, maakt men ons tot rechteloze werkslaven, die men dat minimum aan levensmiddelen, textiel e.d. toestaat, nodig om ons als winst-object te handhaven.

De volledige verslaving wordt een feit als niet elk verzet daartegen op principeel anti-kapitalistisch en internationaal plan wordt gebracht.

„Bevrijde” wereld

In „Het Vrije Volk” van 3 April besluit de chefredacteur buitenland, zijn correspondentie „Uit Amerika”. Hij citeert hierin een gedeelte uit een vlugschrift van prof. dr. Harold C. Urey. Het is goed dit te lezen en te herlezen, waarom wij het aangehaalde overnemen:

„Bij een atoombomexplosie sterven duizenden mensen binnen een fractie van een seconde. In het getroffen gebied blijft niets meer overeind. Er zullen geen ruïnes meer zijn. Zij verdwijnen in stof en rook. Er zijn geen gewonden meer. Zelfs geen lijken. Gebouwen en menselijke wezens worden verpulverd tot niets. Valt een atoombom op Londen, dan is er geen Londen meer en de Londenaren, die daarna nog leven, zullen weinig zijn in getal.”

De bom op Hiroshima stond gelijk met 20.000 ton T.N.T. Volgens den Britsen geleerde dr. M. L. Oliphant zal de atoombom van de toekomst gelijkstaan met twee miljoen ton T.N.T. „Een bom op het Union-Station in Washington zal het marmer van het Capitool tot pulver maken, fijner dan het fijnste meel. Laten wij ons geen illusies maken. Er is geen geheim. Er is geen verdediging. De bom is in wezen goedkoop, vergeleken met de kosten van andere wapenen; de bom is het goedkoopste oorlogwapen van de wereld... laat ons een ogenblik denken aan Rusland. Wanneer men weet, wat atoombomgeleerden weten, dat de Russische wetenschap enkele van de knapste koppen der wereld telt, dan kan men begrijpen, hoe ontsteld de Russen zijn over de mogelijkheden van dit wapen en dat het niet lang zal duren, of zij hebben de atoombom eveneens. Laat ons een ogenblik overwegen, hoe wij Amerikanen ons zouden voelen, wanneer de Russen de atoombom zouden hebben en wij niet,

als zij een betrekkelijke voorsprong zouden hebben waarvan wij wisten, dat wij die zouden kunnen inhalen... Dit is het Atoombomjaar nummer één. Wij moeten ons haasten, als wij in het Atoombomjaar 5 of 10 nog willen leven.”

Zomeerkamp

Zowel in de Bond als in de V.S.V. te Amsterdam zijn stemmen opgegaan, die het organiseren van een weekkamp bepleiten.

De bedoeling is om in samenwerking de bondsleden, de V.S.V.-leden en de andere lezers van onze bladen in het gehele land de gelegenheid te bieden om gedurende de eerste week van Augustus op een mooie plek ergens in Nederland, met de gezinnen, bij elkaar te zijn.

Dat we het aangename, dat hierin gelegen is, willen verbinden met het „nuttige” voor ons werk en onze strijd is vanzelfsprekend.

Het grote belang, dat zowel de éne als de andere zijde van zo'n lange vergadering van kameraden heeft, stellen wij nu niet in het licht.

Ieder bedenke dat voor zichzelf. Thans gaat het er slechts om, dat wij op zeer korten termijn een beeld willen verkrijgen van de belangstelling, die voor dit plan in stad en land bestaat. Bij de voorlopige aanmelding moet worden opgegeven hoeveel volwassenen en hoeveel kinderen waarschijnlijk zullen komen.

Of men in een tent wil slapen of niet. Of men een tent heeft en deze zelf gaat gebruiken of wil afstaan voor anderen.

Opgave van voor ons doel geschikte plaatsen stellen we op prijs, evenals voorstellen, aanbiedingen tot medewerking en dergelijke mededelingen. Berichten zenden aan: „Spartacus”, Beursstraat 17, Amsterdam-C.

Lezer!

Als ge dit blad regelmatig wilt ontvangen, geeft U dan op als abonnee.

Het wordt U dan thuisbezorgd of per post toegezonden, juist zoals ge wenst.

Prijs per week f 0.15,
per maand f 0.65,
per kwartaal f 1.95.

Vereniging Spartacus Vrienden V.S.V. - VERGADERINGEN

Amsterdam Centrum.

Donderdag 18 April a.s. in gebouw „de Arend”, grote zaal, Breeuwerstraat bij het Haarlemmerplein.

Filmavond.

Hollandse geluidsfilm (boven 18 jaar).

Toegang vrij met introductie.

Voor alle lezers van Spartacus.

Den Haag.

Woensdag 10 April a.s. Koningstraat 42. Onderwerp: „De voorlopige kapitulatie van Rusland”. Voor alle lezers van Spartacus.

Leeuwarden.

Spartacus-lezers van Leeuwarden houdt de avond van 23 April vrij voor een belangrijke vergadering. Plaats wordt nader bekend gemaakt.

Hilversum.

Iedere Vrijdagavond 8 uur in „Ons Gebouw”, Havenstraat. Gelegenheid tot discussie.

13 April 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 15

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur: **TJEERD WOODSTRA**
Voof. adres: Beursstraat 17, A dam. C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie Trouwingstraat 8"
Postgite 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

„Ontspanning”

Zoals te verwachten was, hebben Engeland en Amerika het niet tot een breuk met Rusland laten komen. In de Veiligheidsraad, waar de Russische vertegenwoordiger weliswaar niet verscheen, heeft men genoeg genomen met de schriftelijke verklaring van Gromyko, dat tussen de Perzische regering en Rusland een overeenkomst is getroffen, waarin Rusland belooft zijn troepen binnen 6 weken, gerekend vanaf 24 Maart, uit Perzië terug te trekken. In de Veiligheidsraad is men tevreden over de gang van zaken en men „geloof”, dat nu de weg tot volledige samenwerking van Rusland met de Veiligheidsraad open staat.”

Maar ook Rusland kon het niet tot een openlijk conflict laten komen. Het trek zijn troepen terug en verzet daarmee de bakens iets naar achteren. Er wordt zelfs van een voorlopige nederlaag gesproken, maar of dat wel juist gezien is, valt te betwijfelen. Immers, de bovengenoemde overeenkomst gaat ook over de vorming van een Perzisch-Russische oliemaatschappij, die de exploitatie van de Perzische oliebronnen ter hand neemt en brengt verder de belofte der Perzische regering, dat deze „zo spoedig mogelijk een accordo tot stand wil brengen, waardoor de wettige aspiraties van het volk van Azerbeidsjan zullen worden bevredigd.” Men is dichter bij de waarheid, als men zegt, dat Rusland zijn troepen terugtrekt, nadat het zich van voldoende invloed in Perzië heeft verzekerd.

De Engels-Amerikaanse pers ziet in het bereikte compromis de eerste „grote overwinning van den veiligheidsraad in de korte tijd van zijn bestaan”. Dat ziet er naar uit, alsof het de taak van de veiligheidsraad is, door compromissen de tegenwoordige tegenstellingen tussen de grote machten uit de wereld te helpen. Hoe twijfelachtig dan zijn overwinning in de Perzische kwestie is, blijkt ons inziens uit het bovengezgd. Men vertrouwt het zaakje in de Raad zelf blijkbaar ook niet, want men heeft uitgesproken, dat men onmiddellijk de zaak opnieuw zal behandelen, als zich moeilijkheden bij de verdere ontwikkeling zullen voordoen. En die moeilijkheden zullen zeker niet

uitblijven, want als er één twistpunt in de internationale politiek bestaat, dan is het wel de olie.

Reeds weten de kranten van Londen te melden, dat het oprichten van de Russisch-Perzische Oliemaatschappij uiterst koel ontvangen is. Volkomen begrijpelijk als men mag veronderstellen, dat Rusland, door zo'n maatschappij het monopolie over de Perzische olie krijgt. Neemt men daar dan nog bij, dat Azerbeidsjan dicht tegen de oliebronnen van Mossoel aanligt en dat ook de eisen van Rusland aan Perzië, betrekking hebben op gebieden, die aan de andere zijde het Mossoelgebied raken, dan weet men, dat de Perzische kwestie in wezen een oliekwestie is.

In dit licht bezien is Rusland geen stap terug gegaan, maar heeft integendeel zijn invloed versterkt.

Willen de Engels-Amerikanen niet dat hun oliebelangen in Perzië voorgoed opzij

gedrukt worden, dan moeten zij er voor zorgen, dat inderdaad nieuwe moeilijkheden ontstaan!

Nieuwe tegenstellingen komen aan de orde. Byrnes, de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken heeft een bijeenkomst van de buitenlandse ministers der grote mogendheden voorgesteld. Uit diplomatieke bron verneemt Reuter, dat als punt één op de agenda van deze bijeenkomst het Russische verzoek om het beheerschap over Tripolitanie zal staan. Andere belangrijke geschilpunten, zoals de Russische eis tot schadevergoeding, „eggenschap over de Dodecanesos, enz.” zouden gemakkelijk opgelost kunnen worden, indien het „Tripolitaanse struikelblok door onderhandelingen in de hoogste regionen zal zijn weggeruimd.” Er is dus gelegenheid genoeg, om nog nieuwe „overwinningen” te behalen. Wat zulke overwinningen te betekenen hebben, heeft Chamberlain laten zien, toen hij in München met Hitler tot overeenstemming kwam.

De verkiezingen

„Sterft gij oude vormen en gedachten, Slaafgeboornen ontwaakt, ontwaakt. De wereld steunt op nieuwe krachten, Begeerte heeft ons aangeraakt”.

Zolang de meerderheid der arbeiders zich door verkiezingsleuzen „vangen” laat, blijft het sterven van oude vormen en gedachten een wens van de minderheid. En onder de weinigen die zelfs inzien dat de „linkervleugel” van de parlementaire partijen er op uit is regeringspartij te worden en nu al 'n verwoede „nationale-opbouw”-propaganda voert, zijn er die zeggen: we moeten van twee kraden het minste kiezen.

Zij zien nog niet in dat de z.g. links-pementariër niet minder „kwaad” is dan de z.g. rechtse. De „linkse” beweert dat hij alleen in staat is, het productie-proces (lees kapitalisme) weer in „goede banen” te leiden. Hij vraagt, om dit te kunnen doen een stuk macht in de staat, in de gemeenten, macht bij de overheidsinstanties in de bedrijven. De „linkse arbeiders-

Uit de inhoud van dit nummer:
Klassestrijd in Frankrijk.
Machinale hersenen.
Parijse Commune en Kroonstad.
Woningtekort.
Partij van de arbeid.
De D.U.W. en E.V.C.

In de strijd voor hervormingen namen de onderhandelingen met de „werkgevers” in grote plaats in. Schijnbaar brachten de ervaren parlementariërs, de klasse-acties tot tastbare resultaten: de verbeteringen in de sociale wetgeving, de verkorting van de arbeidstijd, de vrijheid van de pers en van vergaderen, de loonsverhogingen; maar het optreden van de massa was altijd voorwaarde voor belangrijke verbeteringen ofschoon de aard ervan meestal werd aangegeven en uitgestippeld door de leiders. De op deze wijze behaalde successen zijn wellicht de belangrijkste oorzaak van „het geloof in den leider”.

Vaak werd achter de economische of politieke eisen, uiteindelijk door de bestuurders van partijen en vakbond opgesteld, kracht gezet door de arbeiders te laten demonstreren voor de parlementsgebouwen, op straten en pleinen, in openbare vergaderingen. Ook met uiterlijkheden: rooie tulpen, op doeken geschilderde leuzen en vlagvertoon. Het was de tijd van de van bovenaf geregelde, meestal voor en niet door de arbeiders georganiseerde activiteit. Voorzover er partiële zelf-acties op touw werden gezet, liepen deze bijna altijd dood, of toch op immenging van „de” bestuurders uit, daar dezen het onderhandelen, als 't ware gemonopoliseerd hadden, bekwaam als ze hierin geworden waren.

In de nieuwe fase van het kapitalisme (in dit blad herhaaldelijk uiteengezet en neofascistisch genoemd) valt er met de bourgeoisie niet meer te praten over wezenlijke verbeteringen. Zij wil noch kan die toestaan omdat dit haar plan van de arbeid om haar nationale en internationale macht te herstellen, in gevaar zou brengen. Zij moet, integendeel, de uitbuitingsgraad voortdurend vergroten. Zij zal dit op minder in het ooglopende wijze proberen, dan de directeur dit doet in „Modern Times”, die de lopend band alsmar sneller laat draaien, maar zij zal het niet minder radicaal doen. En daarbij lukt het haar de parlementaire organen, de z.g. arbeiderspartijen en vakbonden, de leiders, al meer in te schakelen. De leiders worden ministers, wethouders, verantwoordelijke ambtenaren van de staat, van het wetgevende en uitvoerende lichaam der heersende klasse.

Op 17 Mei zal Nederland ter stembus gaan. En ook wij, revolutionairen moeten er volgens de wet naar toe, tenzij we de „overheid” met het betalen van een boete willen verrijken.

We kunnen het biljet blanco, of na het op andere ongeldig te hebben gemaakt, in de bus laten glijden. Dit is niet zo erg belangrijk, al zal niemand die de Spartacus-ideeën tot de zijne heeft gemaakt er aan denken zijn stem op de een of andere kandidaat uit te brengen.

Wij ontkennen niet dat er in de parlementen nog wel wat gemarchandeerd kan worden over deze of gene kleine verbetering, maar dat helpt de arbeidersklasse niet meer, in 'n tijd waarin alle openbare

organen steeds meer tot instrumenten zullen moeten worden gemaakt voor opvoering van het arbeidstempo tegen de kleinste-mogelijke voorziening met levensbehoeften. Daardoor hebben de arbeiders geen keus meer tussen „reactionnaire” en „linkse” partijen.

Zij zullen zich moeten losmaken van de oude vormen en gedachten; zij zullen niet meer tussen twee kwaden moeten kiezen,

Klassestrijd in Frankrijk

Reeds van verschillende zijden is er meer-malen op gewezen, hoe zwak de positie van de Franse bourgeoisie op het ogenblik is. Ze is zwak gezien vanuit haar economische positie. Belangrijke uitbuitingsgebieden in Afrika en Azië gingen, voorlopig althans, praktisch voor haar verloren, terwijl de geldvorderingen, die Frankrijk als internationale bankier nog in het buitenland heeft lopen, voorlopig in ieder geval „bevoren” zijn. De transportmiddelen en fabrieksinstallaties zijn versleten of hopeloos verouderd, zodat ze nog nauwelijks een rol kunnen spelen bij de concurrentie op de wereldmarkt. Vernieuwing van het hele productie-apparaat is daarom voor de bezittende klasse eerste eis. En omdat deze vernieuwing betaald moet worden uit de arbeid van de bevolking is hard werken en weinig verbruiken een „vaderlandse plicht”. Het is van de Franse bourgeoisie echter heel goed gezien, deze aansporing tot hard werken en weinig verbruiken niet van haar zelf te doen uitgaan; maar van de organisatie's en partijen, die beweren de belangen der arbeiders te vertegenwoordigen. Dat zijn de sociaal-democratische en Stalinistische partijen en de vakverenigingen. De bezittende klasse heeft een aanzienlijk deel van de regerende macht aan hen toevertrouwd, gezien het feit, dat ze uitdrukkelijk verklaren van de noodzaak van de opbouw der nieuwe kapitalen overtuigd te zijn.

Typografenstaking.

In verband daarmee is het van belang na te gaan, welke rol deze „arbeidersorganisatie's” speelden bij verschillende stakingen, die zich in de laatste tijd hebben voltrokken. En meer in het bijzonder geven we nu de aandacht aan de typografenstaking in Parijs eind Januari 1946.

De staking werd gevoerd voor een loonsverhoging, om de lonen der drukkers op gelijke hoogte als die van machine-zetters te krijgen. Alle grote bladen werden er door getroffen, behalve het Stalinistische blad de „Humanité”, waar de drukkers niet in staking gingen. Wel hebben ze op andere wijze op de leiding van de krant invloed uitgeoefend, maar daarop komen we straks terug. De kranten verschenen echter toch, zij het dan ook in verkleind formaat, doordat ze ergens anders gedrukt werden.

Nu is er in Frankrijk een minister van

maar het goede dienen te grijpen: afwijzing van alles wat hun op de nekken wil kruipen, alles afwijzen wat hun wil voorschijnen hoe zij moeten „leven”. Er is maar één keuze: de vorming van eigen macht in de bedrijven. Wie zich op deze gronden van stemmen onthoudt kiest positief voor de vrijmaking van zijn klasse en daardoor voor de bevrijding van de mensheid!

Arbeid en deze moet er natuurlijk op toezien, dat de arbeiders niet staken, maar arbeiden. De man heet Croizat, is Stalinistisch minister en bovendien nog algemeen secretaris van de metaalbewerkerbond. Over de radio sprak hij de bevolking toe en z.:

„De arbeiders moeten niet staken; zij moeten Frankrijk in de gelegenheid stellen, zich op te richten. De drukkers, die trouwens tot de best-betaalde arbeiders behoren, moeten geen looneisen stellen; de stakers zullen niets krijgen”.

Trouwens, deze secretaris van de metaalbewerkerbond en tegelijk zaakwaarnemer van de bezittende klasse in de regering, gaf als zijn mening te kennen, dat we in deze staking met het werken van de fascistische te maken hebben, met de „5e colonas”. Bovendien waren de drukkers laffe lieden, omdat ze niet gestaakt hadden onder de Duitse bezetting en nu wel. Hij zei:

„Men moet opmerken dat de drukkers niet staakten, toen Luchaise (een fascist) de collaborerende pers leidde en nu wel, op een ogenblik, waarop hun eisen het bestaan van de vaderlandse pers zouden schaden, indien hun eisen worden aanvaard”.

En de socialistische minister Leon Blum had daar niets tegen in te brengen. En de socialistische minister-president Felix Gouin ook niet. En de socialistische minister Gaston Defferre ook niet. Deze meende als minister van Voorlichting het publiek te moeten voorlichten, wat hierin bestond, dat hij de stakers met rechtsvervolging bedreigde.

Bemiddelaars.

Dan komt het Franse Vakverbond (G.G.T.) zich in het conflict mengen. Eerst door een radio-rede en tweedens door zich als „bemiddelaar” aan te bieden. De radio-rede was heel overtuigend. Het moest immers voor iedereen volkomen duidelijk zijn, dat de stakers op de verkeerde weg waren? De arbeidersklasse stond toch op het standpunt der democratie? En voor de uitoefening der democratie is het verschijnen der kranten een levensbelang. Stakingen in het krantenbedrijf zijn daarom een aanslag op de democratie zelf.

Dan komt de „bemiddeling” door het Vakverbond, waarvoor de heer Saillant de aangewezen persoon is. Op zichzelf is een bemiddeling door een Vakverbond al een eigenaardige situatie. Tenminste voor de mensen, die nog maar steeds aan de verouderde opvatting vastzitten, dat de vakverenigingen er zijn, om de belangen van de arbeiders te behartigen. Immers, een bemiddelaar behoort z.g. „boven” de strijdende partijen te staan, hij moet persoonlijk „neutraal” zijn in het conflict. Zijn voorkeur behoort niet naar de ene en niet naar de andere kant uit te gaan. En nu zien we, dat deze „neutrale rol” aan een Vakverbond toevalt!

Maar goed. Het Franse Vakverbond zal bij monde van Saillant bemiddelen. En hij doet dat naar bekend voorbeeld, zoals hij dat van de bezittende klasse heeft geleerd: Hij eist de onmiddellijke hervatting van het werk en zal pas 24 uur na dien met zijn bemiddelingsvoorstellen komen.

Arbeiderscensuur.
Het verdere verloop van het verhaal is

★ 1871 PARIJS - KROONSTAD 1921 ★

18Maart 1871.

Voor het eerst lopen de arbeiders storm op de enorme vesting van het kapitalisme: de staat. Voor het eerst beuken zij op zijn enorme verdedigingsmuren en... rammen en gaten in. Voor het eerst in de geschiedenis van de arbeidersbeweging trachten de arbeiders de macht van de staat te breken en er hun eigen machtsorganen voor in de plaats te stellen.

„De proletariërs van Parijs”, zeide het Centrale Comité in zijn manifest van de 18de Maart, „temidden van de nederlagen en het verraad van de heersende klassen, hebben begrepen, dat het uur heeft geslagen, waarin zij de situatie moeten redden daardoor, dat zij de leiding van de openbare aangelegenheden in hun eigen handen nemen... Zij hebben begrepen, dat het hun hoogste plicht en hun absolute recht is, zich tot de meesters van hun eigen lot te maken en de regeringsmacht te grijpen.” (Geciteerd uit K. Marx' „Burgerkrieg in Frankreich”).

De arbeidende bevolking van Parijs, die tengevolge van de Frans-Duitse oorlog had geleden, en die nu door de eigen bourgeoisie weerloos werd overgeleverd aan het oprukkende Duitse leger, kwam in verzet. Nadat alle pogingen, om de burgerlijke bestuursorganen van de stad in de strijd tegen de overheersing in te schakelen hadden gefaald, begrepen de arbeiders, dat ze verder moesten gaan en een einde maken aan elke klasse-heerschappij. Daar waren hun maatregelen op gericht. Het bleek, dat het niet voldoende en zelfs niet mogelijk was om de staatsmachinerie eenvoudig over te nemen, maar dat deze gebroken moest worden. De maatregelen van de Commune spreken voor zichzelf.

heel kort. De drukkers gingen aan de gang en daarop werden alle voorstellen tot loonverhoging door de regering verworpen.

Tot zover levat deze staking eigenlijk niets bijzonders. Het is de gang van nagevoeg alle stakingen, die in de laatste tijd in Frankrijk uitbraken. Toch doen zich daarbij telkens allerlei bijzonderheden voor, die de aparte vermelding waard zijn. Dat is in dit geval een „censuur”, die door de drukkers van de „Humanité” werd uitgeoefend. Zoals reeds opgemerkt, deed het drukkerspersoneel van dit Stalinistische blad niet aan de staking mee. Maar merkwaardigerwijze verscheen de krant met verschillende open plekken. Hier hadden passages gestaan, die tegen de stakers gericht waren en de drukkers hadden ze eenvoudig geschrapt. Ze hadden de krant „gencensureerd”. En in Noord-Frankrijk, in Lille, weigerden de drukkers het Stalinistische blad „Liberté” te drukken, omdat de redactie de bovengenoemde radio-rede van de minister van Arbeid er in wilde publiceren.

kelijkheid. Ze moesten in het vervolg worden gekozen en afzetbaar zijn.

6. De Commune werkte een plan uit, om de door de fabrikanten buiten werking gestelde fabrieken in bedrijf te doen nemen door de in coöperaties te verenigen, tot dusver daarin werkende arbeiders, zowel als voor een organisatie van deze coöperaties in een grote bond.

Het is niet de bedoeling van dit artikel, een historische analyse te geven van het verloop van de gebeurtenissen van de Parijse Commune, waarbij we dan ook haar fouten en zwakheden zouden moeten aantonen en haar oorzaken en gevolgen zouden moeten aanwijzen. Wij willen alleen maar dit ene punt naar voren halen, dat reeds in 1871 een deel van de arbeidersklasse, zij het ook alleen in Parijs, de macht van de staat heeft gebroken en haar eigen machtsorganen, haar eigen democratie ervoor in de plaats heeft gesteld. Dit was het eerste teken van de nieuwe richting, die de strijd van de arbeiders zou moeten nemen.

De Commune van Parijs heeft geen lang leven gehad. De 21ste Mei trokken de Franse generaals en jonkers onder aanvoering van Thiers de ene zijde van Parijs binnen en van de andere kant kwam het Pruisische leger. En toen begon het uitmoorden van arbeiders op grote schaal. De cijfers van een later gehouden gemeentelijke enquête laten aan duidelijkheid niets te wensen over. Van de 24.000 schoenmakers, die Parijs voor de oorlog telde, waren er 12.000 verdwenen, van de meubelmakers 6.000, arbeiders in de confectie-industrie 5.000. Het totaal aantal mannen en vrouwen, dat verdwenen was, bedroeg ongeveer 107.000 (Cijfers ontleend aan „Revolutionnaire Massa-actie”, door Henr. Roland-Holst, Rotterdam, 1918). De dappere strijders van de Parijse Commune zijn afgeslacht als besten. Voor de arbeidersbeweging zijn zij de pioniers geweest; hun dood was niet vergeefs.

18 Maart 1921.

Vijftig jaar later. Nu geen Parijs, maar Kroonstad. De arbeiders in opstand tegen een nieuw groeiend staats-organisme. In de revolutie van 1917 hadden de arbeiders van Kroonstad hun eigen machtsorganen geschapen in de Sovjets. Langzaam maar zeker wordt hen de macht in de Sovjets onttrokken door de bolsjewistische partij, die staatspartij wordt. Dat de arbeiders van Kroonstad het gevaar inzagen, bewijzen hun eisen.

1. Vrije verkiezingen voor de sovjets.

2. Vrijheid van woord en drukpers voor arbeiders en boeren, links-socialisten, anarchisten en vakverenigingen.

3. De bevrijding van de zich in politieke gevangenschap bevindende arbeiders en boeren.

al mag het dan, gezien de uiteenlopende politieke gezindheid van de verschillende leden van het kabinet, zo lijken. Want een dergelijk bouwplan is er niet een voor een paar jaar, maar voor minstens 10 jaar en grijpt dus wezenlijk in op de hele begroting voor de eerstvolgende tijd. Dat wil dus zeggen, dat in de discussies tussen de ministers een plan moet zijn opgesteld, waarbij de uitkomsten op een dergelijk resultaat zijn afgestemd. Het enige verschil tussen de woorden van minister Ringers en zijn collega's is, dat wat door hem als rehabilitatie-productie wordt beschouwd, door hen als socialisme wordt aangezien.

Voor de opbouw van een dergelijk economisch en politiek machtsinstrument worden de arbeiders thans opgeroepen. Wij kunnen instemmen met enkele zinnen aan het slot van een artikel, dat de heer Rin-

gers in het lentenummer van „Vrij Nederland” schrijft, al leggen wij deze anders uit dan hij bedoelt:

„Dit alles is de zware taak voor welke verwezenlijking ons volk in de toekomst zal staan.” ... „Het nageslacht zal eenmaal rekenschap vragen over de wijze, waarop hun vaderen het zwaar geschonden vaderland hebben herbouwd.”

Wij hopen echter, dat niet het nageslacht rekenschap zal behoeven te vragen, maar dat de arbeiders in de bedrijven en de bouwvakarbeiders in het bijzonder, nu hun stem laten horen. Zij moeten nu beslissen of zij bereid zijn te bouwen voor de verrijking van de aannemers of voor de leniging van het tekort aan arbeiderswoningen.

Door uitputting wanhopig

Ontzettende toestanden.

Dat is de eerste en rake indruk die men opdoet uit het D.U.W. rapport, opgesteld door het Dagelijks bestuur van de Landelijke bedrijfsgroep Bouwvak van de E.V.C., over de lonen, arbeidsvoorwaarden, sociale en algemene toestanden op de objecten van de Dienst Uitvoering Werken. Het rapport is uitgebracht aan het Departement van Sociale Zaken en dat van Wederopbouw, aan de Rijksdienst voor uitvoering van werken en het College van Rijksbemiddelaars.

Vertellen we nu eerst iets over de inhoud: Sedert 22 October is op alle D.U.W.-objecten het accoordsysteem weer ingevoerd. We kennen dit jaagsysteem, in het bijzonder nog van de werkverschaffingen van vóór de oorlog onder leiding van de Heidemaaatschappij. De arbeiders bij de D.U.W. „ondergebracht” hebben herhaaldelijk en op vele objecten hun afkeer van dit soort loonregelingen doen blijken. In Noord-Holland hebben van 22 tot 30 October niet minder dan 5000 tewerkgestelden tegen de uitkomsten van dit systeem gestaakt. Natuurlijk stonden overheid en directie gereed de staking onverantwoordelijk en nutteloos te noemen. Als gevolg van de staking kwam echter de verklaring van de directie dat het contractuele loon voor water-, spoor- en wegebouw als minimum werd gegarandeerd en dat door het accoordwerk het totaal-loon met 20% kon stijgen. (Later is dit percentage teruggebracht tot 10%.)

Er uit halen wat mogelijk is, en alleen wanneer het verzet begint te ontwakken, toegeven, voor zover dat nodig is. Wat bijvoorbeeld door de actie van de Noord-Hollandse arbeiders werd bereikt, de erkenning dat de garantie van een minimumloon noodzakelijk is, dat werd niet door het gehele land doorgevoerd. Zo kwam ook de doorvoering in Dordrecht eerst tot stand, nadat ook daar was gestaakt.

In de provincie Groningen wordt, vertelt ons het geschrift, het gegarandeerde contractuele uurloon nog helemaal niet toegepast. Ja, zelfs wordt hier en daar, zoals in Oude Pekela, een uurloon aangeboden van 35 cent.

Wat trouwens in het rapport wordt medegedeeld over betaalde lonen grenst aan het ongelooflijke.

Nieuw Buinen: Minder dan f 25.— is regel.
Jubbega: grondwerkers, vakarbeiders dus, verdienen f 22.50.
Roermond: In Januari zijn lonen van f 8.— tot f 15.— uitbetaald.
Hardenberg: In de Kerst- en Nieuwjaarsweken verdienden arbeiders resp. van f 11.— tot f 12.—, en van f 16.— tot f 18.—.

Er worden in Hardenberg geen vacantiebonnen uitgereikt. Dit gebeurt ook in geheel Drente niet. Regenverlet wordt „gestraft” met een uurloon van 5 cent ... zegge en schrijve: vijf cent.

We kennen allen de noodtoestand waarin de Nederlandse arbeidersklasse verkeert ten aanzien van kleding en schoeisel. Op de werkobjecten regenen de mensen nat omdat vaak behoorlijke schuilgelegenheden ontbreken en vooral zij die buiten hun woonplaats tewerk zijn gesteld, moeten de kleren aan het lijf laten drogen. Op enkele plaatsen zijn na protesten en stakingen aan een deel van de arbeiders, meest tweedehands-schoenen verstrekt. Er zijn prijzen van f 18.75 per paar gevraagd.

Ook de vervoersgelegenheden zijn vaak miserabel en soms moeten de arbeiders uren naar het werk en naar huis lopen. Doetinchem: De arbeiders zijn 67 uur van huis en kunnen ongeveer 39 uur werken. De rest is reis- en looptijd.

Het rapport vermeld verder: „Zeer veel klachten worden geuit over het feit, dat niet voor alle noodzakelijke

boodschappen, als doktersbezoek, wettelijke verplichtingen, geboorte enz., de verzuimde tijd uitbetaald wordt.” Het is begrijpelijk dat onder die omstandigheden door deze loonslaven vaak wordt door-gewerkt, wanneer dat niet langer verantwoord is. Gevallen worden met naam en toenaam vermeld.
Desondanks worden circulaire uitgevaardigd waarin gesproken wordt van misdragingen en sabotage, waarin bedreigd wordt met schorsing en ontslag.

De waarde van regering.beloften.

Wij weten hoe de regering herhaaldelijk heeft verklaard, dat de lonen op het platteland te laag zijn en meer in overeenstemming moeten worden gebracht met die in de stad. Hoe valt daarmee te rijmen een systeem dat niet minder dan zes loonklassen kent, met een verschil in uurloon tussen de eerste en zesde klasse van ... 23 cent, terwijl toch het distributiepakket overal tegen dezelfde prijs wordt gekocht?

De cultuurtechnische objecten zullen in de toekomst vallen onder de arbeidsvoorwaarden die voor de landbouw gelden.

In het rapport wordt dan vastgesteld: „de arbeiders weten waar zij aan toe zijn. De werkverschaffing is in zijn volle glorie hersteld.”

We willen daarop een zekere reserve maken. De arbeiders kunnen weten waar ze aan toe zijn. Als ze wisten in de volle betekenis van het woord, dan zouden ze ook geen genoegen nemen met de wijze waarop het Dagelijks bestuur van de bedrijfsgroep Bouwvak van de E.V.C. deze zaak meent te moeten aanpakken. En zelf zouden ze de zaak anders aanpakken. Want met dit rapport aan de regering wordt niets bereikt. Deze regering is volledig op de hoogte en het gehele optreden maakt slechts een onderdeel uit van haar „welvaartspolitiek”. Duidelijker dan hier in het E.V.C.-rapport kan niet aan de dag treden, dat we er met een erkende of naar erkenning strevende vakbondorganisatie niet komen. Wat haat het of in de conclusies, in een Patrimonium-taal van 1860, gezegd wordt dat de samenstellers „met de hen passende bescheidenheid wensen een poging te wagen” om tot verbetering van de wantoestanden te komen, teneinde „de goede gang van het werk, de bedrijfsvrede en het welzijn dier tienduizenden betrokken arbeiders” te dienen.

Aan het eind komt dus nog het „dienen” der arbeiders. Maar zij, die volgens de brochure de D.U.W. reeds een bijnaam hebben gegeven: „Door Uitputting Wanhopig” zullen niet worden „bediend”. Ze zullen zich, als klasse, zelf moeten helpen!

AAN ALLE MEDEWERKERS

Laat niet alleen ruimte tussen de regels van Uw mededelingen of artikelen, maar ook rechts en links van het papier. Dit maakt het mogelijk om aantekeningen voor en achter te plaatsen, hetgeen het werk van de overladen redactie vergemakkelijkt.

„Beschermers” van het Marxisme

In de „Vlam” van 30 Maart schrijft P. Schut naar aanleiding van een uitspraak van Mr. van der Goes Naters een artikel over het „historisch idealisme, een ideologie, die tot de draad versleten is”. Het scheen ons interessant om na te gaan, hoe „De Vlam”, waarin men tegenwoordig alle idealistische opvattingen tot aan een verdediging van de godsdienst toe, kan terugvinden, het ditmaal voor het historisch materialisme zou opnemen. En ziet, het resultaat overtreft de verwachtingen. Want niet alleen, dat „De Vlam” het historisch materialisme in zijn wezenlijke inhoud zegt te verdedigen, het neemt de leer van het marxisme zelfs nog extra in bescherming door het te ontdoen van zijn compromitterende naam. „We kunnen ons voorstellen”, aldus P. S., „dat een nieuwe partij, bij monde van haar leiding den volke kond doet, dat ze niet staat op de grondslag van het historisch materialisme. Dat woord is te zwaar belast en op zichzelf ook onjuist.” En P. S., in zijn vaderlijke bezorgdheid voor de marxistische theorie, neemt nu het historisch materialisme tegen zichzelf in bescherming, door het te voorzien van een vals persoonsbewijs. Een kleine naamsverandering in „historisch realisme” moet voldoende zijn om het onsympathieke tintje van het historisch materialisme weg te nemen en het zodoende ook in breder kring aanvaardbaar te maken.

Is de verandering, door P. S. aangebracht, werkelijk zo onschuldig? Heeft hij werkelijk het historisch materialisme in zijn wezenlijke inhoud onaangetaast gelaten? Wanneer hij citeert, uit een boekje van S. de Wolff, dat „Marx” onder „materiële” verschijnselen nooit iets anders verstaan heeft dan „werkelijke”, dan „empirisch in de werkelijkheid te constateren verschijnselen”, dan zit in deze uitspraak evenveel waarheid, als we in een uit zijn verband gerukte zin mogen verwachten. Inderdaad is het juist, dat Marx bij zijn onderzoek steeds van de objectieve werkelijkheid uitging. En wanneer Marx om deze reden de door hem uitgewerkte leer „historisch realisme” had gedoopt, dan zouden we hier-tegen weinig bezwaar hebben. Het gaat ons niet in de eerste plaats om het woord. Maar tegen de verandering, door P. S. aangebracht hebben we wel bezwaar. Niet omdat we Marx-aanbidders zouden zijn, die alles wat uit de mond van Marx komt kritiekloos zouden aanvaarden en elke aanvulling of verbetering zouden verwerpen. Maar het woord „historisch materialisme” heeft zo langzamerhand zelf een geschiedenis gekregen en wie dit woord verwerpt, verwerpt tegelijk de traditie die eraan vast zit. En daar zit hem nu juist de kneep.

Wanneer P. S. de naam „historisch materialisme” verwerpt, doet hij dit ook vooral vanwege deze traditie. Hij verwijst naar de vervlaking van de leer door de offi-

ciële communisten, (is het P. S. bekend, dat er ook nog andere communisten bestaan?). Hij verwijst naar de verwarring met het „wijsgerig materialisme” uit de vorige eeuw en met het „practisch materialisme”, d.w.z. met de leer dat alles draait om goed eten en drinken. En omdat hij verwarring met deze drie compromitterende materialistische broertjes wil voorkomen, daarom herdoopt hij het historisch materialisme tot realisme. Wat overigens ook tot de nodige verwarring aanleiding zou kunnen geven.

Wanneer P. S. de moed heeft, ook het „practisch materialisme”, de leer van goed eten en drinken nog in het geding te brengen, dan past hier slechts hoon. Natuurlijk is het een waarheid als een koe, dat de bourgeoisie steeds de arbeidersbeweging heeft bestreden met het argument dat deze beweging „materialistisch” is, wat dan zo werd uitgelegd, dat de arbeiders alleen op plat materieel voordeel uit zouden zijn. Maar is dat voor ons een reden om het woord materialisme te verloochenen? Moeten we enige concessies doen aan deze kleinburgerlijke lafheid, die voor deze argumenten op de loop gaat, omdat ze in werkelijkheid de opheffing van de klassetegenstellingen, laat staan de opheffing der klasse zelf, niet wil? Slechts wie de tegenwoordige scherpe materiële tegenstelling tussen het levenspeil van de arbeiders en dat van de bourgeoisie wil handhaven, kan uit deze overweging angst hebben voor het woord „materialisme”. En deze elementen behoeven we toch zeker niet in het gevele te komen door onze naam aan hun zieligheid op te offeren. Integendeel, hoe hardhandiger wij hen van ons afstoten, hoe beter.

En de vergelijking met het „wijsgerig materialisme”? Het „wijsgerig materialisme” was de leer van de opkomende bourgeoisie in het tijdperk voor, tijdens en na de Franse revolutie. Deze leer was ontstaan als reactie op de godsdienst, het grote, ideologische wapen van de feodale machten. Het wijsgerig materialisme verklaarde, dat alle z.g. problemen van de geest door de natuurwetenschap kon worden opgelost en dat ook het denken der mensen was te verklaren uit de beweging der atomen en de stofwisseling in de hersenen. Zeker staat het historisch materialisme met deze leer in tegenstelling. Want het wijsgerig materialisme zoekt wel naar een materialistische verklaring van de verschijnselen van de geest, maar het zoekt deze verklaring in een veel te beperkt terrein, n.l. uitsluitend op het terrein van de natuurwetenschap. Het historisch materialisme heeft het nieuwe element ingevoerd van de maatschappelijke ontwikkeling en van hieruit een veel bredere en diepere verklaringmogelijkheid gegeven. Het historisch materialisme staat dus in tegenstelling tot het wijsgerig materialisme doordat het dit laatste als volkomen onvoldoende heeft aangetoond. Het is dus

niet minder, maar meer materialistisch. Wie het woord historisch „materialisme” verwerpt, omdat hij verwarring met het wijsgerig „materialisme” vreest, is dus op de verkeerde weg. Hij moet juist omgekeerd, de gedachtegangen van het historisch materialisme in positieve zin ontwikkelen, om te laten zien, dat het ver boven het wijsgerig materialisme uitgaat.

De werkelijke reden, waarom P. S. het woord „historisch materialisme” verwerpt, verzwijgt hij echter. Want het woord heeft nog een andere traditie, dan door P. S. naar voren wordt gehaald, een traditie, die b.v. vorm heeft gekregen in de geschriften van Marx en Engels, Dietzgen, Kautsky in zijn beste tijd, Gorter en Pannekoek. En deze traditie is onverbreeklijk verbonden aan de opvatting dat de geschiedenis is de geschiedenis van de klassenstrijd, die zich ontwikkelt op de grondslag van de klassetegenstellingen die de verschillende uitbuitingsmaatschappijen van het verleden en het heden kenmerken. De angst voor het woord „historisch materialisme” komt niet voort uit het een of ander theoretische of filosofische bezwaar, maar uit het verzet tegen de leer van de klassenstrijd. Het afwijzen van dit woord is de buiging, die gemaakt wordt naar de bourgeoisie, om het bondgenootschap met haar te kunnen ingaan. Dat blijkt ook wel heel duidelijk uit het genoemd artikel van P. S., wanneer deze zegt, het punt van de beginselverklaring van de N.V.B., dat inhoudt, dat de klassenstrijd niet meer de grondslag kan vormen voor een politieke partij, volkomen te onderschrijven. En de historisch „realistische” verklaring die P. S. geeft, is „dat het maatschappelijk belang, ideaal en materieel, van het overgrote deel der volkeren, een socialistische maatschappij eist, dat slecht een minimum klein deel van enkele procenten of wellicht nog minder, direct belang heeft bij het instandhouden van het kapitalisme.” Zodat er volgens P. S. ook geen sprake meer kan zijn van enigszins „gelijkwaardige klassen” of van „Klassenstrijd”.

Het standpunt door P. S. hier ingenomen, is niet nieuw. Het is niets anders, dan de bekende verwisseling van socialisme met staatskapitalisme. Wie meent, dat het socialisme wordt verwezenlijkt door het ingrijpen van de staat moet thans ook wel de overtuiging hebben dat het kapitalisme bezig is te verdwijnen, en dat voor klassenstrijd geen ruimte meer is. En het is duidelijk, dat hij dan ook een maatschappij-leer moet hebben, die met deze opvatting in overeenstemming is en die voor alles breekt met de klassenstrijd. Hij moet inderdaad het woord „historisch materialisme” verwerpen, niet vanwege de verwisseling met andere „materialismen”, maar vanwege zijn revolutionaire traditie. En of hij dan nu het woord „realisme” of „idealisme” in de plaats stelt, het komt alles op hetzelfde neer. Want, zoals P. S. uitdrukkelijk constateert, leiden beide theorieën t.a.v. de klassenstrijd tenslotte tot dezelfde praktijk.

